

Suvestinė redakcija nuo 2023-04-01 iki 2023-12-31

Įstatymas paskelbtas: TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20644

Nauja redakcija nuo 2019-01-01:

Nr. [XIII-1263](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10489

LIETUVOS RESPUBLIKOS TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ ĮSTATYMAS

2016 m. birželio 29 d. Nr. XII-2507
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslas, paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas (toliau kartu – tikslinės kompensacijos) asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis. Šis įstatymas nustato tikslinių kompensacijų finansavimo šaltinius, teisę į šias kompensacijas turinčius asmenis, tikslinių kompensacijų dydžius, šių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo sąlygas ir tvarką.

2. Tikslinių kompensacijų paskirtis – kompensuoti asmens, turinčio teisę gauti tikslinę kompensaciją, išlaidas, patirtas tenkinant specialiuosius nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikius. Tikslinės kompensacijos gali būti naudojamos tik specialiesiems nuolatinės slaugos, priežiūros (pagalbos) poreikiams tenkinti ir (ar) specialiosios pagalbos priemonėms įsigyti.

3. Šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaravusiems gyvenamąją vietą arba į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą įtrauktiems:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams;
- 2) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 3) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojų leidimą gyventi Europos Sąjungoje;
- 4) užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis arba laikinoji apsauga Lietuvos Respublikoje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

5) Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje;

5 punkto redakcija, įsigaliojanti Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dieną:

5) Australijos, Japonijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Naujosios Zelandijos, Pietų Korėjos piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti dokumentai, suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2347](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12438

6) užsieniečiams, kuriems leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje išduotas kaip ketinantiems dirbti Lietuvos Respublikoje aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-1286](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15435

4. Šis įstatymas taip pat taikomas asmenims, kuriems taikomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai.

5. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatyme, Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2347](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12438

6. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Tikslinių kompensacijų dydžio matas ir mokėjimo šaltinis

1. Tikslinių kompensacijų dydžio matas yra tikslinių kompensacijų bazė.

2. Tikslinės kompensacijos mokamos iš valstybės biudžeto lėšų.

3. Tikslinėms kompensacijoms administruoti ir savivaldybių administracijoms dalyvauti vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje savivaldybių administracijoms skiriama iki 4 procentų tikslinėms kompensacijoms mokėti skirtų lėšų. Konkretų tikslinėms kompensacijoms administruoti ir savivaldybių administracijoms dalyvauti vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje skiriamų lėšų dydį procentais vieniems metams iki biudžetinių metų pradžios nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras. Tikslinėms kompensacijoms administruoti ir

savivaldybių administracijoms dalyvauti vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje panaudojama ne didesnė lėšų suma negu nustatytas tikslinėms kompensacijoms administruoti ir dalyvauti vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje skiriamų lėšų dydis procentais skaičiuojant nuo tikslinėms kompensacijoms mokėti panaudotų lėšų.

4. Lėšų tikslinėms kompensacijoms mokėti ir administruoti bei savivaldybių administracijoms dalyvauti vertinant asmens savarankiškumą kasdienėje veikloje paskirstymo, pervedimo, naudojimo, atsiskaitymo ir kontrolės tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

II SKYRIUS

ASMENYS, TURINTYS TEISĘ GAUTI TIKSLINĘ KOMPENSACIJĄ, IR TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ DYDŽIAI

3 straipsnis. Asmenys, turintys teisę gauti tikslinę kompensaciją

1. Teisę gauti slaugos išlaidų tikslinę kompensaciją turi asmenys, kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

2. Teisę gauti priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją turi asmenys, kuriems yra nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis.

4 straipsnis. Tikslinių kompensacijų dydžiai

1. Slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos yra šių dydžių:

1) asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, – 2,6 tikslinių kompensacijų bazės dydžio;

2) asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, – 1,9 tikslinių kompensacijų bazės dydžio.

2. Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos yra šių dydžių:

1) asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, – 1,1 tikslinių kompensacijų bazės dydžio;

2) asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, – 0,6 tikslinių kompensacijų bazės dydžio.

III SKYRIUS

TIKSLINIŲ KOMPENSACIJŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO TVARKA

5 straipsnis. Tikslinių kompensacijų skyrimas ir mokėjimas

1. Tikslines kompensacijas skiria ir moka savivaldybės, kurioje gyvena asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, administracija.

2. Kreipimosi dėl tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo, tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

3. Tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarką asmenims, kuriems taikomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai, nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

4. Tikslinės kompensacijos skiriamos arba jų mokėjimas atnaujinamas (pratęsiamas) asmenų, turinčių teisę gauti šias kompensacijas, arba jų įgaliotų asmenų, sutuoktinių, artimųjų giminaičių, neįgaliųjų aprūpintojų, socialinių paslaugų įstaigos darbuotojų arba neveiksniais tam tikroje srityje pripažintų asmenų, turinčių teisę gauti tikslines kompensacijas, globėjų prašymu. Tikslinės kompensacijos 18 metų nesukakusiems asmenims skiriamos arba jų mokėjimas atnaujinamas (pratęsiamas) jų tėvų (įtėvių) arba globėjų ar rūpintojų, arba artimųjų giminaičių, arba socialinių paslaugų įstaigos darbuotojų prašymu. Paskirtos tikslinės kompensacijos mokamos asmenims, turintiems teisę gauti šias kompensacijas, arba jų atstovams, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje nustatytą atvejį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

5. Tikslinė kompensacija, paskirta pilnamečiam asmeniui, kuris dėl sveikatos būklės negali pats atsiimti jam paskirtos kompensacijos, negali įgalioti kito asmens ją atsiimti (negali išreikšti savo valios) ir kuriam nepaskirtas globėjas ar rūpintojas (toliau – slaugomas asmuo), mokama neįgaliojo aprūpintojui arba veiksniam šioje srityje socialinės rizikos nepatiriančiam pilnamečiam asmeniui, kuris yra kreipęsis į teismą dėl slaugomo asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje arba globos (rūpybos) nustatymo ir ši civilinė byla yra iškelta, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nurodytą atvejį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

6. Jeigu į teismą dėl slaugomo asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje arba globos (rūpybos) nustatymo kreipiasi prokuroras arba globos ir rūpybos institucija ir ši civilinė byla yra iškelta, tikslinė kompensacija mokama veiksniam šioje srityje socialinės rizikos nepatiriančiam pilnamečiam asmeniui, kuris kreipėsi į prokurorą ar globos ir rūpybos instituciją dėl slaugomo asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksnium tam tikroje srityje arba globos (rūpybos) nustatymo.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju asmuo, kuris kreipiasi dėl tikslinės kompensacijos mokėjimo, turi atitikti bent vieną iš šių sąlygų:

1) yra deklaravęs gyvenamąją vietą arba faktiškai gyvena tuo pačiu adresu kaip ir slaugomas asmuo (ši aplinkybė patvirtinama savivaldybės administracijos surašytu buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktu);

2) yra slaugomo asmens artimasis giminaitis arba sutuoktinis;

3) yra asmuo, neįregistravęs santuokos su slaugomu asmeniu, tačiau tvarkantis su juo bendrą ūkį (ši aplinkybė patvirtinama savivaldybės administracijos surašytu buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktu);

4) buvo slaugomo asmens globėjas (rūpintojas) iki jo pilnametystės.

8. Tikslinė kompensacija asmeniui, kuris yra kreipęsis į teismą ar prokurorą, ar globos ir rūpybos instituciją dėl slaugomo asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje arba globos (rūpybos) nustatymo (toliau – slaugantis asmuo), mokama jo prašymu tol, kol išlieka visos šio straipsnio 5 dalyje nurodytos aplinkybės ir kol asmuo, kuris yra kreipęsis į prokurorą ar globos ir rūpybos instituciją dėl slaugomo asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje arba globos (rūpybos) nustatymo, atitinka bent vieną iš šio straipsnio 7 dalyje nurodytų sąlygų, tačiau ne ilgiau, negu įsiteisėja teismo sprendimas dėl asmens pripažinimo neveiksniu tam tikroje srityje ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje ir globos (rūpybos) nustatymo.

8¹. Tikslinė kompensacija neįgaliojo aprūpintojui mokama jo prašymu tol, kol galioja Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens sprendimas dėl neįgaliojo aprūpintojo skyrimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

9. Savivaldybės administracija per 15 darbo dienų nuo prašymo skirti tikslinę kompensaciją, paskirtą tikslinę kompensaciją mokėti slaugančiam asmeniui ar atnaujinti (pratęsti) tikslinės kompensacijos mokėjimą ir visų socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta kreipimosi dėl tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo, tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tvarka pateiktų dokumentų arba trūkstamų dokumentų gavimo savivaldybės administracijoje dienos (kai šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatytu atveju atskiras prašymas atnaujinti tikslinės kompensacijos mokėjimą neteikiamas, – nuo informacijos apie šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių išnykimą gavimo iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų savivaldybės administracijoje dienos) privalo priimti sprendimą dėl tikslinės kompensacijos skyrimo, mokėjimo atnaujinimo (pratęsimo) arba paskirtos tikslinės kompensacijos mokėjimo slaugančiam asmeniui ir apie tai raštu pranešti pareiškėjui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2416](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-30, i. k. 2019-13754

10. Tikslinės kompensacijos mokamos už praėjusį mėnesį.

11. Mirus tikslinės kompensacijos gavėjui, jį laidojusiam asmeniui, kuris pirmas kreipiasi, išmokama mirusio tikslinės kompensacijos gavėjo negauta praėjusio mėnesio tikslinė kompensacija ir tikslinė kompensacija už tą mėnesį, kurį tikslinės kompensacijos gavėjas mirė. Kitos tikslinės kompensacijos gavėjui priklausančios apskaičiuotos tikslinės kompensacijos sumos, kurios jam nebuvo išmokėtos dėl mirties, išmokamos mirusiojo įpėdiniais, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, ir (ar) mirusįjį pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2416](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-30, i. k. 2019-13754

6 straipsnis. Tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo terminai

1. Tikslinės kompensacijos skiriamos ir mokamos nuo teisės gauti tikslinę kompensaciją atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 6 mėnesius iki prašymo skirti tikslinę kompensaciją gavimo savivaldybės administracijoje dienos.

2. Teisės gauti tikslinę kompensaciją atsiradimo diena laikoma diena, nuo kurios asmeniui nustatomas specialusis nuolatinės slaugos arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis.

3. Tikslinė kompensacija skiriama iki sprendimo dėl atitinkamo specialiojo poreikio nustatymo galiojimo termino pabaigos. Savivaldybės administracija privalo prieš mėnesį iki tikslinės kompensacijos mokėjimo termino pabaigos pranešti tikslinės kompensacijos gavėjui apie šios kompensacijos mokėjimo termino pabaigą.

4. Kai tikslinės kompensacijos gavėjui nustatomas kitoks arba kito lygio specialusis poreikis ir dėl to keičiasi jam priklausančios tikslinės kompensacijos dydis, naujo dydžio tikslinė kompensacija pradedama mokėti tokia tvarka:

1) kai vietoj specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio nustatomas specialusis nuolatinės slaugos poreikis arba vietoj specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) antrojo lygio poreikio nustatomas specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) pirmojo lygio poreikis, – nuo specialiojo nuolatinės slaugos poreikio arba specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos) pirmojo lygio poreikio nustatymo dienos;

2) kai vietoj specialiojo nuolatinės slaugos poreikio nustatomas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba vietoj specialiojo nuolatinės slaugos pirmojo lygio poreikio nustatomas specialiojo nuolatinės slaugos antrojo lygio poreikis, – nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai buvo nustatytas kitas arba kito lygio specialusis poreikis.

7 straipsnis. Tikslinių kompensacijų mokėjimo sustabdymo, atnaujinimo ir nutraukimo pagrindai ir tvarka

1. Tikslinės kompensacijos neskiriamos, o paskirtosios nemokamos:

1) jeigu asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, gyvena švietimo įstaigoje, o likęs be tėvų globos vaikas ir (ar) vaikas, patiriantis socialinę riziką, – ir socialinės globos įstaigoje arba jeigu asmeniui, turinčiam teisę gauti tikslinę kompensaciją, palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje ar asmens sveikatos priežiūros įstaigos slaugos skyriuje arba šios įstaigos bendrajame skyriuje įsteigtoje vietoje neįgaliojo asmens slaugai teikiamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų apmokamos slaugos, palaikomojo gydymo, paliatyvosios pagalbos, socialinės paslaugos ir patarnavimai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2416](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-30, i. k. 2019-13754

2) asmens, turinčio teisę gauti tikslinę kompensaciją, kardomojo kalinimo (suėmimo) metu;

3) jeigu asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, atlieka laisvės atėmimo bausmę uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietoje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-1232](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15598

4) jeigu asmeniui, turinčiam teisę gauti tikslinę kompensaciją, taikomos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 98 straipsnio 1 dalyje nustatytos priverčiamosios stacionarinio stebėjimo specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose medicinos priemonės ar auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą;

5) jeigu asmuo, turintis teisę gauti tikslinę kompensaciją, persikėlė nuolat gyventi į kitą valstybę.

2. Atsiradus kuriai nors iš šio straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytų aplinkybių, paskirtos tikslinės kompensacijos mokėjimas sustabdomas nuo kitos dienos po šios aplinkybės atsiradimo dienos. Atsiradus šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytai aplinkybei, paskirtos tikslinės kompensacijos mokėjimas nutraukiamas nuo mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį ši aplinkybė atsirado, pirmos dienos, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar Europos Sąjungos teisės aktuose nenustatyta kitaip. Išnykus šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms, tikslinė kompensacija skiriama arba, gavus šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nurodyto asmens prašymą ir visus reikiamus dokumentus arba gavus informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų, tikslinės kompensacijos mokėjimas atnaujinamas nuo kitos dienos po atitinkamos aplinkybės išnykimo dienos, jeigu asmens teisė gauti tikslinę kompensaciją yra išlikusi. Gavus informaciją apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytą

aplinkybių išnykimą iš valstybės ir savivaldybės institucijų, įstaigų, įmonių bei organizacijų, tikslinės kompensacijos mokėjimas atnaujinamas be atskiro šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nurodyto asmens prašymo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2416](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-30, i. k. 2019-13754

3. Pasibaigus tikslinės kompensacijos skyrimo laikotarpiui, tikslinės kompensacijos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai pasibaigė tikslinės kompensacijos skyrimo laikotarpis. Jeigu pakartotinai vertinant specialiuosius poreikius asmeniui vėl nustatomas specialusis poreikis, bet prašymą dėl kompensacijos mokėjimo pratęsimo asmuo pateikia po to, kai tikslinės kompensacijos mokėjimas jau nutrauktas, tikslinės kompensacijos mokėjimas atnaujinamas ir tikslinė kompensacija išmokama už visą praėjusį laikotarpį, bet ne daugiau kaip už 12 mėnesių nuo tos dienos, kurią buvo pateiktas prašymas pratęsti tikslinės kompensacijos mokėjimą ir visi reikiami dokumentai.

4. Asmuo, kuriam mokama tikslinė kompensacija, privalo pranešti savivaldybės administracijai apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes per 10 dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo (sužinojimo apie šias aplinkybes) dienos.

5. Savivaldybės administracija pranešime pareiškėjui apie priimtą sprendimą skirti tikslinę kompensaciją ar paskirtą tikslinę kompensaciją mokėti slaugančiam asmeniui privalo nurodyti šio straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytą informaciją.

8 straipsnis. Tikslinių kompensacijų teikimas nepinigine forma

1. Savivaldybių administracijos prižiūri, kaip naudojamos tikslinės kompensacijos.

2. Nustačius, kad asmeniui, turinčiam teisę gauti tikslinę kompensaciją, ar slaugančiam asmeniui mokama tikslinė kompensacija naudojama ne pagal paskirtį, ši kompensacija socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka teikiama nepinigine forma (teikiamos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytos socialinės ir (ar) kitos asmens specialiesiems poreikiams patenkinti reikalingos paslaugos, specialiosios pagalbos priemonės).

3. Tikslinės kompensacijos mokėjimas gali būti pakeistas į šios kompensacijos teikimą nepinigine forma ir asmens, kuriam mokama tikslinė kompensacija, prašymu.

9 straipsnis. Permokėtų ar neteisėtai slaugančiam asmeniui ar neįgaliojo aprūpintojui išmokėtų tikslinių kompensacijų grąžinimo ir (ar) išskaitymo tvarka

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

1. Permokėta tikslinės kompensacijos suma arba asmeniui, kuriam paskirta tikslinė kompensacija, priklausiusi, tačiau slaugančiam asmeniui neteisėtai išmokėta tikslinės kompensacijos suma grąžinama savivaldybės mero nustatyta tvarka.

TAR pastaba. 1 dalies nuostatos pradedamos taikyti, kai 2023 m. naujai išrinktos savivaldybių tarybos susirenka į pirmuosius posėdžius. Iki pirmųjų 2023 m. naujai išrinktų savivaldybių tarybų posėdžių taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusios Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo nuostatos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

Nr. [XIV-1851](#), 2023-03-28, paskelbta TAR 2023-03-30, i. k. 2023-05755

2. Jeigu slaugantis asmuo ar neįgaliojo aprūpintojas negrąžina jam neteisėtai išmokėtos tikslinės kompensacijos sumos, ji išieškoma iš slaugančio asmens ar neįgaliojo aprūpintojo teismo tvarka. Permokėta, tačiau negrąžinta tikslinės kompensacijos suma išskaitoma iš asmeniui, kuriam paskirta tikslinė kompensacija, priklausančios tikslinės kompensacijos. Išskaitoma suma per mėnesį negali viršyti 20 procentų asmeniui priklausančios tikslinės kompensacijos. Rašytiniu asmens, kuriam mokama tikslinė kompensacija, prašymu gali būti išskaitoma daugiau kaip 20 procentų tikslinės kompensacijos per mėnesį. Jeigu tikslinės kompensacijos mokėjimas nutraukiamas, tačiau visa permokėta tikslinės kompensacijos suma neišskaityta, likusi permokos suma gali būti išskaitoma iš bet kurios kitos asmens gaunamos išmokos, kurią moka savivaldybės administracija, arba išieškoma teismo tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

3. Tikslinės kompensacijos permoka negrąžinama ir neišskaitoma, jeigu ji yra susidariusi ne dėl tikslinės kompensacijos gavėjo kaltės (nesąžiningumo) ir (ar) nėra galimybės jos išieškoti iš kaltų asmenų (jų teisių ir pareigų perėmėjų) arba jeigu jos išskaitymo išlaidos būtų didesnės už tikslinės kompensacijos permoką.

IV SKYRIUS TEISIŲ IŠSAUGOJIMAS

10 straipsnis. Asmenų iki 18 metų įgytų teisių išsaugojimas

1. Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos vaikams invalidams, kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta sunki ar vidutinė negalia, arba vaikams, kuriems iki 2018 m. gruodžio 31 d. buvo nustatytas sunkus arba vidutinis neįgalumo lygis, iki jiems nustatyto invalidumo arba neįgalumo lygio termino pabaigos skiriamos ir mokamos netaikant reikalavimo nustatyti specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį. Šiuo atveju priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinė kompensacija vaikams, kuriems nustatyta sunki negalia arba sunkus

neįgalumo lygis, yra vienos tikslinių kompensacijų bazės dydžio, o ši kompensacija vaikams, kuriems nustatyta vidutinė negalia arba vidutinis neįgalumo lygis, – 0,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio.

2. Slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos vaikams invalidams, kuriems iki 2005 m. birželio 30 d. buvo nustatyta visiška negalia, iki jiems nustatyto invalidumo termino pabaigos skiriamos ir mokamos netaikant reikalavimo nustatyti specialųjį nuolatinės slaugos poreikį ir yra 2,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio.

11 straipsnis. Sukakusių 18 metų asmenų įgytų teisių išsaugojimas

1. Teisė gauti tikslinę kompensaciją iki invalidumo, kuris buvo nustatytas iki 2005 m. birželio 30 d., arba specialiojo nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikio, kuris buvo nustatytas iki 2018 m. gruodžio 31 d., termino pabaigos išsaugoma šiems asmenims:

- 1) invalidams, kuriems nustatyto invalidumo priežastis – invalidumas nuo vaikystės;
- 2) invalidams, pripažintiems invalidais iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukako 24 metai, taip pat asmenims, kurie dėl ligos ar traumos, atsiradusios, iki jiems sukako 24 metai, padarinių invalidais pripažinti po 24 metų sukakties dienos, tačiau ne vėliau kaip iki dienos (įskaitytinai), kurią jiems sukako 26 metai;
- 3) 60 procentų ir daugiau darbingumo netekusiems asmenims, kuriems specialusis nuolatinės slaugos arba nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatytas iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusia tvarka;
- 4) senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems specialusis nuolatinės slaugos arba nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis nustatytas iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusia tvarka.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems asmenims, pripažintiems visiškos negalios invalidais, slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos skiriamos ir mokamos netaikant reikalavimo nustatyti specialųjį nuolatinės slaugos poreikį ir yra 2,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio.

3. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems asmenims, pripažintiems I ar II grupės invalidais, skiriamos ir mokamos atitinkamai vienos tikslinių kompensacijų bazės arba 0,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos netaikant reikalavimo nustatyti specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį, jeigu pagal iki 2005 m. birželio 30 d. galiojusią tvarką, remiantis invalidumą nustatančių įstaigų išvadomis, jiems buvo nustatytas nuolatinės slaugos, nuolatinės priežiūros ar nuolatinės pagalbos būtinumas.

4. Šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytiems asmenims, kuriems nustatytas

specialusis nuolatinės slaugos poreikis, skiriamos ir mokamos 2,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio tikslinės kompensacijos.

5. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytiems 75–100 procentų darbingumo netekusiems asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skiriamos ir mokamos vienos tikslinių kompensacijų bazės dydžio priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos.

6. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytiems 60–70 procentų darbingumo netekusiems arba šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytiems asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, skiriamos ir mokamos 0,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos.

7. Kai šio įstatymo 10 straipsnyje ir šio straipsnio 1 dalyje nurodytam tikslinės kompensacijos gavėjui nustatomas pirmojo arba antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos arba specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, mažesnė tikslinė kompensacija pradedama mokėti nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai buvo nustatytas atitinkamas specialusis poreikis, didesnė tikslinė kompensacija – nuo atitinkamo specialiojo poreikio nustatymo dienos.

8. Vietoj 0,5 valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydžio priedo, kuris skirtas specialiajam nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikiui tenkinti ir kurį iki 2007 m. gruodžio 31 d. mokėjo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai, paskirto 0,5 tikslinių kompensacijų bazės dydžio tikslinio priedo (toliau – tikslinis priedas) mokėjimas tęsiamas tol, kol baigiasi šio priedo gavėjui pagal iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusią tvarką nustatyto specialiojo nuolatinės slaugos poreikio (iki 2005 m. birželio 30 d. pripažintos visiškos negalios) arba pagal nuo 2019 m. sausio 1 d. galiojančią tvarką nustatyto pirmojo lygio specialiojo nuolatinės slaugos poreikio terminas. Tikslinis priedas mokamas šiame įstatyme nustatyta tikslinių kompensacijų mokėjimo tvarka. Tikslinio priedo mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai baigiasi asmeniui nustatyto specialiojo nuolatinės slaugos poreikio terminas.

9. Socialinio draudimo senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems iki 2016 m. gruodžio 31 d. paskirtų slaugos arba priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų mokėjimas buvo pratęstas nenustačius specialiojo nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikio, paskirtos slaugos arba priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos mokamos iki gyvos galvos, nereikalaujant nustatyti specialųjį nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį. Jeigu šiems asmenims nustatomas pirmojo arba antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos arba nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, tikslinė kompensacija jiems mokama šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12 straipsnis. Informacijos ir duomenų gavimas ir teikimas bei metodinė pagalba

1. Savivaldybių administracijos tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo tikslais turi teisę neatlygintinai gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įmonių, kitų įmonių ir organizacijų, valstybės ir žinybinių registrų, valstybės ir savivaldybių informacinių sistemų informaciją, duomenis, taip pat specialių kategorijų asmens duomenis, susijusius su tikslinių kompensacijų gavėjų teistumu (laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiką ir vietą) ir sveikata, ir juos tvarkyti.

2. Savivaldybių administracijos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka teikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie tikslinių kompensacijų gavėjų skaičių, tikslinių kompensacijų dydžius, šioms kompensacijoms mokėti, administruoti ir savivaldybių administracijoms dalyvauti vertinant asmenų savarankiškumą kasdienėje veikloje panaudotas valstybės biudžeto lėšas.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia savivaldybių administracijoms metodinę pagalbą tikslinių kompensacijų skyrimo ir mokėjimo klausimais.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyva 2001/55/EB dėl minimalių normų suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam jų srautui ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą.

2. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/54/ES dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis.

3. 2021 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2021/1883 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2009/50/EB.

Papildyta punktu:

Nr. [XIV-1286](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15435

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIV-950](#), 2022-03-17, paskelbta TAR 2022-03-22, i. k. 2022-05128

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-150](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-28, i. k. 2016-29783

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-450](#), 2017-06-15, paskelbta TAR 2017-06-27, i. k. 2017-10814

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-884](#), 2017-12-12, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21486

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1263](#), 2018-06-14, paskelbta TAR 2018-06-26, i. k. 2018-10489

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2416](#), 2019-08-20, paskelbta TAR 2019-08-30, i. k. 2019-13754

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2347](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12438
Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-950](#), 2022-03-17, paskelbta TAR 2022-03-22, i. k. 2022-05128

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1286](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15435

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 1 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1364](#), 2022-06-30, paskelbta TAR 2022-07-14, i. k. 2022-15458

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1232](#), 2022-06-28, paskelbta TAR 2022-07-15, i. k. 2022-15598

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 7 straipsnio pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-1851](#), 2023-03-28, paskelbta TAR 2023-03-30, i. k. 2023-05755

Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymo Nr. XII-2507 9 straipsnio pakeitimo įstatymas